

FORORD:

Miljø som konkurransefortrinn?

AV: JØRN T. BRUNSELL
FORSKNINGSSJEF, SINTEF BYGGFORSK

Miljø er en av vår tids største utfordringer og har igjen blitt storpolitikk i Norge, EU og resten av verden, den siste tiden aktualisert gjennom fokus på global oppvarming og klimaendringer. Byggenæringen står for ca 40 % av energi- og ressursforbruket og avfallsproduksjonen, og det blir dermed svært vanskelig å ta miljøutfordringene på alvor uten at dette får betydning for byggenæringen.

Å løfte miljø som en konkurransefaktor for de profesjonelle aktørene i byggenæringen, innebærer å synliggjøre økonomisk gevinst ved at det tas hensyn til miljøet. Dette er en utfordring i et marked der hard konkurranse for å oppnå størst mulig økonomisk profitt er virkeligheten for de fleste. Samtidig går vi i retning av mer bevisste kjøpere, både private og profesjonelle, som stiller stadig høyere etiske og miljømessige krav. I et slikt marked vil miljøriktige bygg ha et konkurransefortrinn.

Klimaendringer har vært mye i det offentlige søkelys den siste tiden. Miljøutfordringer i byggenæringen er også knyttet til energi- og ressursforbruk, utslipp til vann, luft og jord og behandling av avfall. I tillegg

kommer innemiljøet i bygg som har stor betydning for arbeidseffektivitet og komfort for den enkelte. Ny teknisk forskrift legger sterkere føringer både på energibruk og dokumentasjon av emisjoner. Husene skal bl.a. bli tettere og gi et bedre inn klima. Levetidsdata er også helt avgjørende som grunnlag for verdifastsettelse av bygninger, tilstandsvurdering, forsvarlig vedlikehold og for bruk til miljødokumentasjon.

Offentlige byggherrer er i front og setter miljøkrav i større utbyggingsprosjekter. Videre ser vi en tendens til at det tas i bruk nye samarbeidsformer, som integrert prosjektering og samspillmodeller. Felles for samarbeidsformene er at aktørene (arkitekter, rådgivere og entreprenører) kommer inn på et tidlig stadium i byggeprosessen. Her kan føringer for gode miljømessige løsninger, energieffektivitet og kostnadsbesparelser legges inn tidlig i prosessen. Bruk av ny teknologi, som buildingSMART som muliggjør utveksling og deling av informasjon knyttet til et bygg, vil bli viktig redskap.

Økt kunnskap og kompetanse om hvordan miljøforhold kan føre til mer konkurransedyktige bygninger, vil kreve en helhetlig tilnærming. Utfordringen er imidlertid at byggenæringen er sammensatt av mange små og få store aktører. Flere har en lang vei å gå for å nå beste praksis på miljø. Økt samarbeid mellom næringskjedens aktører og mellom bedrifter og kunnskapsinstitusjoner vil bidra til kompetanseheving, ikke minst blant beslutningstakere. Vi må også i mye større grad gjøre bruk av eksisterende erfaring fra praksis og forskning. En stor gruppe bedrifter og organisasjoner har for eks. dannet prosjektet GLITNE, et FoU-prosjekt som skal få frem kunnskap om hvordan miljøeffektive bygg kan gjøres mer konkurransedyktige. Denne typen prosjekter viser at aktørene selv ønsker å være med å sette premissene og fremskaffe innovative og miljøriktige løsninger for morgendagens moderne bygg.

Jørn T. Brunsell

Forskningsjef, SINTEF Byggforsk